

A holdmegfigyelőket kérjük, hogy a jövőben fokozott figyelemmel kísérik a Davy kráter és rianas vidékét, az Apollo-15 júliusi leszállási helyét.

- . -

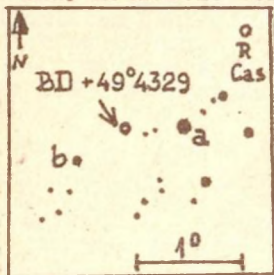
Könyvek - Térképek

Po Karta Lunü / A Hold térképe - orosz nyelven /. A teljes holdfelszín 11 lapból álló térképe, két magyarázó lappal, és a cirill betűs nevek latin betűs átírásával. Főként ismeretterjesztő célra, előadások illusztrálására jól használható. Bemutatja a Hold túlsó oldalát is. Ára: 38.- Ft.

Zvozdnyj atlasz /A.A.Mihajlov, Csillagtérkép. - Orosz nyelven/. Részletes térkép, amely a csillagokat 8,5 magn. határfényességig tünteti fel. Amatőr és szakköri munkában jól használható. Ára: 28.- Ft.

Az orosz nyelvű térképek és könyvek, évkönyvek megrendelhetők a Gorkij Könyvesboltban: Bp. V., Váci u. 33. /Utánvétellel is!/
- . -

Új változócsillag? Felhívjuk a változócsillag-észleléssel foglalkozó amatőrjeink figyelmét, hogy 1970-ben G.D.F. Alcock angol műkedvelő egy feltehetően új változócsillagot fedezett fel a Cassiopeia csillagképben. A BD +49°4329 jelű csillag koordinátái /1950-re/ $RA=0^h 02^m 8^s$; $Dekl.=+50^{\circ} 15'$, kb. 1,5 fokra délkeletre az R Cas-tól. A csillag fényessége kb. 7,0-8,0 magn. közt változik. Mellékelt térképünk feltünteti az új változót és környezetét. Mivel az összehasonlító csillagok fényessége nem ismert, a



BD +49°4329-et az a és b jelű csillagokhoz fokozatbecsléssel kell hasonlítani. /Sky and Telescope nyomán./ Az észlelési adatokat kérjük Gellért András nevére a budapesti Urániába küldeni. Részletes térképet a következő számban közlünk!

A Julián-dátum

A mindennapi életben egy szóban forgó napot három számadattal szoktuk megadni: pl. 1971. III. 21. Minthogy a napokban kifejezett váltószámok rendre: 365 /ill. 366/ és esetleg 28, 29, 30 vagy 31, két időpont közti időszak tartama napokban csak hosszadalmas számolással adható meg. A csillagászatban ezért az ilyen számításokhoz az 1582-ben J. Scaliger által javasolt időszámítási rendszert használjuk. Ennek lényege, hogy i.e. 7413. január 1-től kezdődőleg folyamatosan sorszámozza a napokat. Scaliger /tévesen/ úgy vélte, hogy az említett időpont előtt

már semmiféle történeti esemény nem volt, így minden dátum egyetlen pozitív számmal megadható. Pl. 1971. január 1-ének Julían-dátuma 2 440 953. Tekintettel, hogy Scaliger még déli 12 órától számította a napokat, és 1925-től minden időszámítás éjféltől kezdődik, az ezen időpont utáni Julían-dátumokból 0,5 napot mindig le kell vonni, vagyis a 0,5 utáni törtrész-napok már a következő nap délelőtti óráira vonatkoznak.

A Julían-napok használata több szempontból előnyös. Ha 7-el osztjuk a nap Julían-számát, úgy a maradékból megállapítható, hogy a hét mely napjáról van szó: amennyiben a maradék 0, úgy hétfő, ha 6, úgy vasárnap stb. A legtöbb hasznát azonban a periódus-számításoknál látjuk/pl. változócsillagoknál/. Ha pl. egy változó egyik maximuma 1969. XII. 3-án, azaz Julían-dátumban J.D. = 2 440 559-ben, a másik 1971. III. 29-én, tehát J.D. = 2 441 040-ben volt, úgy e kettő különbsége napokban, azaz a periódus a két dátum kivonásából adódik: 2 441 040 - 2 440 559 = 481, azaz 481 nap. Ezért minden változócsillag adatot, nemzetközi szokás szerint Julían-dátumban szokás megadni, ennek a rövidítése a J.D. betű. A J.D. -dátumokat a magyar Csillagászati Evkönyv naponta megadja, de más evkönyvekben, és táblázatokban is megtalálhatjuk. Az Evkönyv a Julían-dátumot a greenwichi éjféltre tünteti fel az év minden napjára. Január 1-én 0^a világidőkor tehát a Julían-dátum 2 440 952,5. Ha a megfigyelés január 1-én 19^a12^m36^s közép-európai-időben történt, ekkor világidőben 18^h12^m36^s van. Ezt át kell számítani a nap törtrésze:

az észlelés Julían-dátuma $12^m36^s = 12,6$ perc

$18^h12^m,6 = 18^h,21$

osztva 24-gyel

$18^h,21:24 = 0^d,75875$

ezt kell hozzáadni a

2 440 952,5 -höz

így az észlelés Julían-dátuma világ időben 2 440 953,25875

Ponori Th. Aurél

Áttekintő csillagterkép, 4,5 magnitúdós fényességig az északi égboltról kapható a TIT. budapesti Uránia Csillagvizsgálójában. Ára: 1,50 Ft.

Atlas der Sternbildern /A csillagképek atlasza. Artia, Praha. 1969. Ára: 35.- Ft./ Az egyes csillagképek és az azokon belül látható fényesebb kettőscsillagok, ködök, halmazok részletes térképe. Határfényessége: 5,5 magn., a szinképosztályokkal. Megrendelhető: Csehszlovák Kultúra, Budapest V., Tanács krt.11

MEGFIGYELÉSEK - ÉSZLELÉSEK

A Vénusz 1970-es dichotómiájának időpontja

1970. máj.-szept. között 60 rajz készült a Vénuszról a dichotómia idejének megállapítására a budapesti Uránia 20-cm-es